

1708.

14. Moeschell, Christianus: De antichresi
15. Stabius, Georg. Ernestus, Med. Doct. ac. prof. publ. Ordin.,
Decanus: Propempticon in ang. de fidei remedijs (et
Reputationem in ang. Johanni Christiani Taunici iussu lat.)
16. Stabius, Georg. Ernestus, Med. Doct. ac. prof. publ. Ordin.: Pro.
pempticon in ang. de casibus medicis practices. (et 1779.
Laborum in ang. Justi Tulliani iussu lat.)
17. Stahl, Georg. Ernestus: De Vineta.
18. Stricker, Dr. Samuel: De natura matrimonii
19. Stricker, Dr. Samuel: Collegii Gubiani ab illustri
Kaiserio quorundam conscripti essentialis II.
20. ^{int} Stricker, Dr. Samuel: De officio iudicis circa peccatum
vel abesse juratum 2 Sept 1708 i 1758
21. Stricker, Dr. Samuel: De privilegio appellativis Lubecensis
22. Stricker, Dr. Samuel: De concursu iuramentorum
23. Stricker, Dr. Samuel: De fine matrimonii
24. Stricker, Samuel: De immunitate a praedatione
anticonis

25. Hugonius, Samuel: De jure compensationis, depositi
et mandati
26. Hugonius, Samuel: De jure successoris & revocandis
bonis familiaribus
- ~~26^a. Hugonius, Fr. Jan: De officio judicis circa perjurationem
vel uti vocatur juratorum~~ identisch mit 20^a, daher
in den Doubletten! Lr.
27. Hugonius, Jan: De novis veterum pactis.
28. Hugonius, Jan: De usu forensi lib 15 et 16. Orig
collisione
29. Hugonius, Jan: De ~~collusione~~ navigatione
30. Hugonius, Jan: De conditionibus contractuum resolu-
tibus
31. Hugonius, Jan: De constitutione et persecutione pro-
normum.
- ~~31^a. Hugonius, Joh. Samuel: De privilegio appellacionis Luth.
ecclesie~~ identisch mit 21, daher in den Doubletten! Lr.
32. Hugonius, Samuel: De obligatione filii familiaris

33. Hrykiss, Samuel: De jure emigrationis inter merca-
tores

is

turn

Le.

sta -

ry -

Sub:
an! Sr.

25

26

26

27

28

29

30

31

32

32

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE
MORBIS EX A-
TONIA CEREBRI
NERVORUMQUE NA-
SCENTIBUS,

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO VVILHELMO,
PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRANDEN-
BURGICO, CETERA,
CONSENSU GRATIOSÆ FACULTATIS MEDICÆ
SUB PRÆSIDIO

DN. FRIDERICI HOFFMANNI,
CONSILIARII & ARCHIATRI REGII, MED. ET PHIL.
NATUR. PROF. PUBL. ORDINAR. h. t. DECANI,
PATRONI & PROMOTORIS sui æternum venerandi,
PRO GRADU DOCTORIS

Summisque in Arte Medica Honoribus & Privilegiis legitime
consequendis,

Ad diem *Octobris* M DCC IIX.

IN AUDITORIO MAIORI
horis consuetis

Publico Eruditorum iudicio exponet,

JOHANNES GOTTLIEB BLOCHMANN,

Leoberg. Siles.

Typis CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typ.

3

DISPOSITIO IN ANATOMIA MEDICA

MORBUS EX A

CAUSA QUAE
MORBUM MOVET

CAUSAE MORBI
CAUSAE MORBI
CAUSAE MORBI

CONSENSU
RESIDIO

CAUSAE MORBI

CONSILIA
NATURAE

CAUSAE MORBI

CAUSAE MORBI

CAUSAE MORBI

CAUSAE MORBI

CAUSAE MORBI

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
MORBIS EX ATONIA CEREBRI
NERVORUMQUE NASCENTIBUS.

PROOEMIUM.

T|| solidæ corporis partes, quamdiu ipsis suum robur, quamdiu elastica illa vis, siue contrahendi atque relaxandi facultas constat, vitalem sanguinis in orbem motum unice custodiunt, fovent atque tuentur; ita eadem etiam, ubi noxam conceperunt, ubi nimis intenditur illa constrictio, vel relaxatio plus justo se remittit, salutarem hunc motum imminuunt ac labefactant, & amplam morbis, morborumque causis præbent

occasionem. Quodsi enim vehementiore spasmo tentantur interiora, minus æquali flumine sanguis per corporis partes diffunditur, sed violentia mali ex altera expressus parte, in eadem deficit, in altera abundat, eo declinatus. Qui quando propter molem, qua cum impetu eodem fertur, angustias venarum minus commode subire potest, easdem eluctari magna cum vi conatus, distendit, & largam morborum segetem excitat. Inde enim febres, inde inflammationes ac dolores, sanguinis ex naribus, pulmone ceterisque partibus profusiones, magnum denique malorum agmen ex iis concitatur, quæ acutorum nomine a medicis insigniuntur. Ubi contra detracto robore, immodica relaxatione partes torpent, iusta contrahendi facultate exuta, sanguis ceterique humores, quibus expellendis debilitatæ parum sufficiunt, intra easdem detinentur. Eademque de causa sanguis & lymphæ paulatim extra alveum suum effusæ graves & diuturnos maxime morbos excitat, longo tempore industriaque expugnandos. Quare magnopere interest, ut medicus, qui artis scientiam sibi vindicat, & ægris consulere cupit

pit, has partes earumque motum recte intueatur, & easdem diligenter scrutatus medendi inde trahat rationem. Nam si in omni fere passione vel moderari, vel excitare & augere motum convenit, illud vero STRICTURÆ, hoc RELAXATIONIS passiones exigant, plurimum omnino refert, medicum scire, ad utrum ex his morbus, quem curandum suscepit, referri debeat, ne fallente causa, ipsum fallat curatio. Debent hoc nomine collaudari methodicæ sectæ, nobilissimæ ex veteribus, æmuli, qui STRICTUM AC LAXUM professi, in eodem & morborum causas & eorum curam posuerunt. Quos quidem lecuta nostra ætas, rudem illorum sententiam paulo subtilius excoluit, adserta ex tenebris in sereniorum lucem medicina. Tentavit idem hæctenus, & tentabit porro, si vita ac valetudo suppetet, D. Præses, ex hac solidarum partium conditione pleraque mala deducere, diversis jam dissertationibus morbos ex spasmo provenientes persecutus. Cujus quidem rei & ego experimentum dare constitui, atoniam cerebri & nervorum, & quæ inde fluunt mala, quantum ingenio adsequi licet, inaugurali hac dissertatione explicaturus. Quod opus priusquam adgredior,

Deum perennem illum fontem, ex quo vitam sanitatemque ceteraque bona haurimus, supplice voce preor, ut hunc laborem fortunet, eundemque mortalium usui ac commodo cedere jubeat.

CAPUT I.
DE APOPLEXIA.

OBSERVATIONES.

Apoplexia, quam Latini medici resolutionem nervorum in toto corpore, ceteri veteres sanguinis, vel humorum ictum appellarunt, ab effectu nomen sumpsit, siquidem celerrime hominem percellit opprimitque. Est vero hæc ejus conditio: Corpus repente omni sensu motuque destitutum cadit, rationisque & omnium sensum usus velut extinguitur, salvo tamen manente pulsu atque respiratione.

2. Causam tam vehementis mali incisa corpora demonstrant, quippe magna vel feri vel sanguinis copia intra ventriculos cerebri sese repræsentat, à venis plexus choroidei disruptis in eo exoneratus. Sæpe etiam polypos in arteria pulmonali vel carotidibus invenitur.

3. Patent huic adfectui inprimis, quibus copiosus intra venas sanguis fertur, item qui provectiore sunt ætate & senectuti propiores. Idemque periculum propositum est iis, qui cervicem brevem tenuemque; atque coloratam faciem habent, obesi sunt, & quibus critica per nares profusione alioquin sanguis fluxit. His enim, ubi ad

55. an.

55. annum pervenerunt, hujus funesti mali periculum in-
stat.

4. Ex tempestatibus inæquales & frigidae maxime hoc adfectu funestæ sunt, quo fit, ut hyems & aquilonaris tempestas & sævientis repentæ boreæ flatus plurimos opprimat, præsertim si largi imbres pluviaque præcesserunt.

5. Constat etiam experientia, apoplexiam certis temporibus grassari, & ingentem quandoque stragem inferre, quod identidem tempestatum motibus tribuendum existimamus. Eadem de causa certa loca magnum hujus mali proventum ferunt, quale est Romanum solum, quod propter u liginosum cælum ejusmodi funeribus sædum est.

6. Oritur frequentissime hæc passio ab abundantia sanguinis ntra venas accumulati, unde qui sanguinis missionem, quam alioquin salubriter adhibuerunt, temere negligunt, facile eadem corripuntur. Id quod & iis evenit, quibus sanguinis per nares vel ani venas profluvium vel inconsiderate suppressum fuit, vel sponte constitit, unde etiam mulieres, quibus post partum minus recte lochia expurgata fuerunt, cum summo periculo hoc malo adfectas novimus.

7. Caput debilitant, & ad apoplexiam disponunt crebra crapula, venus immodica, intempestivus balneorum atq; sternutamentorum usus, item carbonum malignus fumus. Neq; minor noxa contrahitur, si caput nudum ferventibus solis radiis diu exponitur, idemq; pronum obversumq; ad calentem focum nimio æstu debilitatur. Nichil æq; porro celeriusq; hunc adfectum provocat, quam terror subitus, acre frigus, effrænis ira & diuturnus mœror atq; sollicitudo.

Cu-

8. Curiose providendum est, ne spuriam apoplexiam cum vera confundamus. Illa enim ex utero suborta hysterice feminis infesta est, & non alia de causa provenit, quam quod a spasmodicis abdomen contrahentibus, sanguis ex mensibus relictus, & ad cerebrum delatus, sensum ac motum aliquamdiu intercipiat, salvo tamen pulsu & spiritu. Ipsa raro feralis est, sed ubi se remisit spasmus, vel sanguinis detractione aliisve remediis discussus fuit, facile solvitur. At magis terrere debet apoplexia vera, quæ ob sanguinem vel serum extra vasa delapsam, vel subito jugulat, vel certe diutius jacentem trahit.

9. Distinguenda porro est apoplexia fortis a debiliore. Illa ex vasorum cerebri ruptione, hæc ex distentione tantum eorum nimia & stagnatione humorum suboritur. Prior lethalis, posterior curantis manum admittit, si maturius remedia admoveantur.

10. Differt à syncope hisce notis: In illa omnia frigent, facies pallet, pulsus & respiratio intercipitur, in hac vero præter durantem adhuc spiritum, florida & rubra sæpe facies & pulsus quamvis languens observatur.

11. Probe etiam nosse oportet, utrum a causa interna vel externa nostra passio proveniat. Inter externas numeramus gravem capitis contusionem & percussionem, item si quis ex alto delapsus est.

12. Adpropinquantis mali hæc fere sunt signa: Gravans dolor capitis vertigo, & caligo oculorum, diuturnus sopor, digitorum vel pedum stupor aurium tinnitus, incubus, memoriæ infirmitas & vigor membrorum immixtus.

13. Quo expeditior est respiratio, eo amplior curatio-
nis

nis spes, quo gravior illa, eo plus periculi ostenditur, quando qui hoc morbo pereunt, semper deficient strangulati.

14. Est hæc passio ex iis, quæ per certos circuitus adoriri solent, itaque per tres subinde annos sæpe recurrit, donec diu lacesitum hominem tandem conficiat.

15. Omni apoplexiæ validiori spasmodici vel convulsivi aliquid subesse videtur. Inde enim est, quod cum vomitu plerumque invadat, vel ille sequatur, inde etiam, quod artus unius lateris sub ipso impetu mali convulsione sæpe torqueantur. Eadem sæpissime post se relinquere consuevit linguæ resolutionem, quamvis hæc illam nonnunquam antecedit.

16. Frequentius accidit, ut ex ore & naribus oppressorum sub ipsa accessione mali, sæpe etiam post mortem sanguis destillet. Ad ultima vero jam ventum esse, testatur spiritus auctus ac conceitatus cum sibilo emissus, stertor & sudor faciei frigidus, item si pectus subinde attollitur, convulsionum violentia concussum. Est & futuræ mortis index, si sphinctere resoluta alvus sponte delabatur.

CURATIO.

Truculenti hujus adfectus cura duplex est, altera, quæ præsens manifestumque periculum depellit, altera quæ futurum avertit, & ab ejusdem impetu corpus defendit.

In ipso impetu mali nihil prius habendum est, quam ut sanguis & humores à capite avertantur, deinde ut colapsum capitis nervorumque robur restituatur. Id quod sequentibus medicamentis, si remediis adhuc vis mali cedit, consequi possumus.

1. Mittere oportet sanguinem in vera apoplexia, in

B

quo

quo auxilio unica certe spes ægrotis superest, modo illa mature celeriterque adhibeatur. Si enim alibi certe hic obstandum est maxime principis, & temporis momenta observanda, ideoque ubi primum quis concidit hoc malo oppressus, statim è brachio sanguinem detrahere convenit, mox sudoriferum v. gr. spiritum C. C. spiritum tartari cum aceto vini offerre, ut sanguinis motus in capite clementer restituatur. Æque necessaria est sanguinis misfio iis, qui ab externa causa à casu vel vulnere hoc mali sibi contraxerunt. Sunt, qui jugulares venas incidi jubeant, veterum innixi experimentis.

2. Alii sub Autore Cl. Medico Fracastorio à ferro candenti præsidium petunt, vertici adplicando.

3. Interne aquam liliorum convallium non admodum spirituosam, & sæpius à floribus rursus destillatam commendamus, quippe quæ mirifica virtute pollet spasmos sopiendi & resolvendi. Commodissimumque est, ex ea cetera remedia, quæ cura exigit, adsumere. Inter hæc non mediocris laus est essentia castorei cum liquore C. C. mixtæ, adjecto spiritu minerali anodyno D. Præfidis.

4. Excitat egregie spiritus acris narium interioribus per pennam inditus. Ejusmodi est spiritus salis ammoniaci cum calce viva paratus, admixto oleo rutæ carophyllorum & essentia castorei.

5. Caput diligenter rasum fovere præstat calido cataplasmate composito ex discutientibus, & quæ sanguinem, qui coit in capite, resolvant. In hoc numero sunt ruta salvia thymus origanum terpillum, rad. Sigill. Salomon. irid. Florentinæ, baccæ lauri juniperi flores sambuci

ci

ci quæ ex aceto acriori cocta, adjecto sale ammoniaco & spiritu vini camphorato non mediocrem opem pollicentur.

5. Clystere acri eluenda alvus, cujus hæc formula fuerit: Recipe herb. rutæ majoranæ serpilli origani thymi singulorum m. i. seminum quatuor carminativorum baccarum lauri ana drachmam unam, flor. chamomill. Romanæ item vulgaris ana p. iij. coque in f. q. aquæ commun. Colaturæ recipe uncias iix. adde salis ammoniaci, natri ana drachmas iij. sacchari Tomæi unciam unam, spiritus vini camphorati drachm. ij. ol. ruthæ anethi cocti singulorum uncias ij.

PRÆSERVATIO.

1. In præservatione, ut in ipsa cura Venæsectio in pede plurimum quoque sibi vindicat, quæ ubi circa æquinoctia adhibetur, tutam securamque sæpe valetudinem præstat.

2. Ubi timetur recursus mali, adurendum est occiput ferramento candenti, vel cucurbitula imponenda, ut cursu materiæ eo averso, futuro alioquin discrimini corpus eripiatur.

3. Saluti etiam sunt in hoc adfectu hæmorrhoides, ideoque in iis præsertim, quibus alioquin ferunter, omni modo eas provocare convenit, partim interno aloes usu, partim hirudinibus extrinsecus admotis.

4. Balsamum vitæ Dn. Præfidis ex præstantissimis oleis compositum vel solum vel cum spiritu salis ammoniaci mixtum ex vino sumtum, adjecto etiam infuso veronicæ vel melissæ, præsertim sub humidior. celo egregiam opem præstat, nervos & caput robo-

roborando. Juvat idem etiam extrinsecus, vertici temporibusque & nuchæ inunctus.

5. Non minus præsidii est in alvi ductione, quæ tamen non drasticis nervisque inimicis movenda est, sed lenioribus pillulis cephalicis balsamicis & polychrestis. At ubi moles humorum in primis viis coit, tunc necessarius est vomitus, singulis mensibus semel admissus. Profunt porro cucuphæ ex floribus anthos lavendulæ majoranæ ceterisque compositæ, adhibendæ etiam frictiones, demittendi pedes subinde in calidam aquam, ut sanguis ad caput ruens ad exteriora revocetur.

MONITA ET CAUTELÆ.

1. Abstineri oportet diligenter à vehementioribus sternutamentis in principio maxime impetus mali, quæ tantum abest, ut conferant, ut potius augeant morbum eumque reddant deteriorem. Concussione enim vehementi, qua vim suam exerunt, humores ad caput magis adiciunt, quos quantum fieri potest, removere conveniebat.

2. Eadem cura opus est circa calidorum usum, quæ caput nimis calefaciunt, replent & sanguinem in motum vehementem concitant. Vitari proinde debent aquæ apoplecticæ spirituosæ, olea cephalica balsami apoplectici largius sumpti, quæ omnia, sive interne sive externe utaris, vires malo adjiciunt.

3. Vomitoriorum usum in impetu mali dissuademus, unde & sal vitrioli, tantopere à multis commentatum, merito rejicitur. At ubi ex crebris commensationibus colluvies humorum in ventriculo concurrat, optime

ptime ejusmodi remedio exhauritur. Quod quidem commodius adhuc sustinent, qui præservationi student, modo illud considerate prudenterque offeratur.

4. Purgantia acriora, quæ sale caustico intestinorum tunicas lædunt, facileque inflammationes in iisdem excitant, summo studio devitare oportet, quod experimentis constat, malum inde sæpius recurrere.

5. Fugienda idem tidentem sunt omnia vaporosa, quæ inimica imprimis sunt capiti, uti anodyna & opiata. Quare & vini generosi, ambraë moschique usus, in præservatione cautus ac circumspectus esse debet. Minus etiam amara & ex absynthio remedia iis conveniunt, qui ad apoplexiam proclives sunt.

6. Inimica huic adfectui sunt frigus, tempestas varians, & ventus borealis, inimica etiam ebrietas & intemperantia. Cibus sit ex media materia, remoto victu pleniori, vini tenuis usum parca manu concedimus.

7. Sublime caput in lecto habendum est, cum declivior capitis positus noceat, unde, qui de nocte apoplexia infestantur, mortui plerumque mane reperiuntur. Neque deest ratio, quippe majori in copia sanguis ad caput congeritur, ibidemque copiose extra vasa digressus repente mortem concitat.

8. Si venas jugulares incidere placet, hæc observatio necessaria est: Collum leviter constringatur linteo, mox incisa vena, statim detrahatur. Sic sponte fluit sanguis sine ligatura, postea conglutinandum vulnus emplastro, quod constat ex thure mastiche albumine ovi & pilis leporinis.

9. Postremo ira terror ceterique adfectus exulare debent,

bent, revocato animo ad tranquillitatem, quæ uti ceteris malis, ita & huic insigne adfert adlevamentum.

CAPUT II.
DE
PARALYSI.

Paralyfin vocamus, quando non totum corpus, sed aliqua tantum pars resolvitur, quo quidem malo plerumque dextrum vel sinistrum latus occupatur. Solent autem resolutos motus sensusque deferere, mentis quoque ac sensuum vis perit, & in adfecto latere languidus arteriarum pulsus deprehenditur.

1. Sequitur ægros torpor & gelidus stupor partuem, facies pallet, lingua minus intelligenter loquelam explicat, interdum etiam tumor & atrophia adfectam partim exercet.

2. Causa mali nostri non ad sanguinem, sed ad serum extra vasa in capite delapsum referendum est. Id enim, ut ex incisione corporum discimus, dum a sanguine in venis subsistente secedit, ad ima crania & principium spinalis medullæ delapsum, dextram vel sinistram ejus partem occupat, unde mole pressi vel obstructi nervi iter claudunt spiritibus. Si vertebræ colli vel dorsi læduntur, illa plerumque pars resolvitur, ad quam nervi ex offensis vertebris feruntur.

3. Ex apoplexia in paralyfin prolapsi, perpetuo stupore marcent, omni memoria ac mente destituti. Pejus autem agitur cum iis, qui ex paralyfi in apoplexiam incidunt,

dunt, qua vita & morbus plerumque iis terminatur.

4. Paralyfi debilitati diu sæpe vivunt, sed raro sanitatem pristinam recipiunt, miserum plerumque spiritum trahentes, perpetuoque stupori, perdita memoria, devoti.

5. Illud de experientia confirmatum est, periculosiorem esse sinistri quam dextri lateris resolutionem. Cujus rei ratio hæc dari poterit, quod arteriarum situs ad sinistram magis, quam ad dextrum latus pertingat, jam vero satis notum, nervos, qui ad tunicas arteriarum abeunt, mi-
 rifice illarum cursum moderari.

6. Causæ quæ malum hoc excitant, eadem fere sunt, quas supra de apoplexia posuimus. Præter externas enim, vulnera ac percussionem, trigus ebrietas luxuria cruditas & veneris frequentia nutricula hujus adfectus sunt, quibus unice fovetur aliturque. Fit etiam sæpissime à spasmo intestinorum, à colica, à valida purgatione ab arthritide imprudenter intra corpus repulsa, item a scorbuto, quæ passio iisdem, quibus scorbutus notis deprehenditur.

7. Ex medicamentis præter purgantia acria, mercurialium inconsideratus usus hoc malum sæpe commovet. Scilicet ut omnia metalla inimica nervis sunt, ita maxime mercurius, qui inter reliqua facile eminent, iisdem est infestus. Unde non temere observamus, ex usu mercurialium & salivantium nasci tremores motuumque imbecillitatem. Ligamenta enim, quibus ossa vincuntur, plus justo solvit ac relaxat, teste dentium vacillatione.

8. Distinguitur paralyfis in veram & spuriam, illa in cerebro vel spinalis medullæ principio defixa, sensum ac
 mo.

motum fere omnem amolitur. Hæc clementior est, quæ non tam altis radicibus hæret, & in nervis vel membranis ad certam saltem partem pertinentibus confidet, cum minore motus ac sensus læsione.

9. Excipit sæpe atrocem coli dolorem, fortioremque medicamento dejectionem. Frequenter etiam accidit ex podagra, interiora vel fortuito vel externis remediis repetente.

10. Hæc spuria paralyfis misere torquet Hercyniæ sylvæ accolæ, qui metalla & maxime plumbi venas scrutantur. Cujus fumum & vapores ubi imprudenter ore exceperunt, plerumque hoc malo periclitantur.

11. Solvitur sæpe paralyfis febre, quæ suis notis i. e. pulsus frequentia celeritate atque magnitudine sese manifestat. Salutem etiam ostendit tremor & dolor in membro paralyfi debilitato, & si post inunctionem calidam pustulæ suboriuntur.

12. Difficilior cura in senibus & tempore hyberno, expeditior illa & ætate, & in viridi florentique ætate.

13. Particularis paralyfis est, quæ certam corporis partem & nervos, qui ad eandem tendunt, adfligit. Verique simile est, interiorum singula hujus mali periculo exposita esse. In quam proinde partem hoc vitium incidit, ab eo adpellationem trahit. Ita palpebrarum habemus paralyfin, in qua laxiores propendent palpebræ, & adlevari nequeunt, oculi etiam sine voluntate ægri illacrymant.

14. Lingua paralyfi vitiata, vocem non extricat, sed oppressis conatibus conticescit.

15. Fauces resolutæ non transmittunt cibum, vi impel-

pellendi denudatæ. At guttur ægrum eo malo, vitæ di-
scrimen sæpe prænunciat, siquidem rhonchos & spirandi
angustia j. mjam spiritum elidere videntur.

16. Est & ventriculo frequens hoc vitium, quo si
male habet, adsumta non secedunt, sed instar ponderis
ventriculum premunt, & cibus nulla digestionem immu-
tatur.

17. In morbis intestina hoc malum facile corripit,
unde videmus adsumptum humorem velut per sypho-
nem vel fistulam, cum marmure in moribundis descen-
dere.

18. Si crassior intestinum paralyti languet, alvus spon-
te & sine dolore fertur, at ubi sphincter podicis relaxatur,
anus foras prodit, quod procidentiam ani adpellamus.

19. Vesica hoc malo percussa sine voluntate jacentis
urinam dimittit. Seminales vero viæ ubi hac passione
turbatæ sunt, sine tentigine semen fundunt, quod ma-
lum gonorrhœa nominatur. Adpetit etiam hoc ma-
lum pudenda, quod hac nota patet, si in aquam frigi-
dam immissa non contrahuntur.

20. Si crus hoc vitium patitur, extensum lon-
gius fit, ut sub articulorum delocatione sæpius de-
cipiat.

CURATIO.

In cura hujus mali primum est, ut partes & nervi
confirmentur, sanguinis & spirituum ad partem adfe-
ctam adfluxus conciterur, & serum visidum excutia-
tur. Utrique scopo satisfaciunt, tam externa quam
interna auxilia, quæ mox subjiciemus.

C

Ex

Ex internis primo in loco ponenda sunt falia volatilia oleosa, spiritus C. C. cum spiritu falis ammoniaci mixtus, adjecto oleo caryophyllorum cinnamomi essentiaque castorei.

2. Par virtus est spiritui falis ammoniaci, cum aqua liliorum convallium, quam supra in apoplexia etiam commendavimus, mixto, ita, ut mixtura unam quidem partem spiritus, tres aquæ recipiat. Eaque quotidie cum potu dari potest, ipsa vero medicamenta optime ex vino Hispanico vel Hungarico assumentur.

3. Externe probandæ sunt fortiores frictiones, maxime cum pannis asperis, ut languens sanguinis motus ad adflictam partem excitetur. Eadem de causa maxime conducit, torpentis membri summam cutem, vel urticis cæsam, vel imposito sinapi, exasperare. Prodest etiam ad augendum motum in hoc malo balneum frigidum, quod Græci psychrolusiam adpellant, modo & vires sanguisque & viscerum integritas ægro adhuc suppetant.

4. Ad confirmandos nervos nihil æque juvat, quam spinalem medullam fovere ex linamento, quod constat ex axungis animantium, admixto oleo lavendulæ majoran. rutæ rorismarini caryophyllorum balsamo Peruviano aliisque, quæ roborandi pollut facultate. Parum enim utile est, meris oleis vel spiritibus id facere.

5. Eximiæ virtutis est balneum ex formicis adparatum, injecto simul serpillo thymo syderitide aliisque.

6. Commodum porro est, alvum clementioribus subinde medicamentis, & quæ balsamicam simul virtutem præstent, deducere. Hac laude pollut sequentes pillulæ.

Recipe extracti colocynthidis aloes hellebori nigri
refi-

resinæ guajac. lign. aloes fl. benzoes succini myrrhæ bals.
Peruvian. ana scrupulum unum ol. succin. lavend. singu-
lorum guttas. vj. camphore salis volatilis c. c. ana gr. 4.
m. f. l. a. pill. ex scrupulo uno no. 24. dosis 14.

MONITA ET CAUTELÆ.

Si sanguinem in hoc adfectu detrahere convenit,
quod plerumque necessarium est, commodius est, id in
contrario vel opposito parti adfectæ membro facere.

2. In linguæ resolutione optimum est, sanguinem,
incisis venis sub lingua, emittere, quod valens adversus
hoc malum auxilium est. Conducit etiam, balsamum
vitæ Dn. Præsidis, saccharo infusum sub lingua continere,
si id non est, oleum caryophyllorum vel cinnamoni cum
saccharo linguæ subjiciendum est, ut imminutus motus
restituatur.

3. In paralyfi vini usus circumcidendus est, potui
optimum decoctum lignorum. Quidam commendant
decoctum ex rad. symphyti majoris, accedente dolore,
resolutum partium tonum inde roborari existimantes.

4. Remedium etiam præstans est, ut in plerisque
morbis, motus, unde paulatim ad exercitationem reverti
debet æger, & tentare, ut ingrediatur. Postea acrior pau-
lo exercitatio, si adfectus sustinet, admovenda, eidem-
que equo vel curru corpus concutiendum.

5. Linamenta spirituosâ vel ex axungiiis animantium
composita convenientius est, spinali medullæ, quam ad-
fecto membro imponere.

6. Ad reliquias mali delendas nihil præstantius est

C 2

ther.

thermis Carolinis, sique eas per imbecillitatem non adire potest æger, arte paratæ substituendæ sunt, quales quidem ex salibus varii generis conficiuntur. Cavendum tamen magna cura, ne in accessione mali vel ingravescente eodem, vel ubi caput imbecillum est, hæc cura ineatur. Quoniam enim hæc aquæ tardius per caput prodeunt, metus est, ne læsis nervis, in pejus eat adfectio.

7. Quo inimicius est frigus nervis, eo diligentius ab eo custodiendum corpus est. Pari studio fugere oportet intemperantiam, animi turbationes, purgantia & omnia, quæ in capite de adplexia exposuimus.

CAP. III.

DE

AFFECTIBUS SOPOROSIS.

OBSERVATIONES.

EX soporosis adfectibus eminet lethargus, sub quo inexpugnabilis tere dormiendi est necessitas. Huic accedit plerumque febris, quam vis mitioris solito æstus, quam frequentia pulsus indicat. jungitur tanta oblivis, ut si quando oscitant, quod sæpe ipsis evenit, os claudere obliviscantur, vel ubi manulam poposcerunt, mingendi memoriam dimittant. Quod quidem symptoma cum languentes maxime urgeat, toti passioni nomen dedit, siquidem ἀπὸ τῆς λήθης i. e. oblivione adpellatur.

2. Carent

2. Carent, qui ita adfecti sunt, omni dolore, adeo ut & acu compuncti & evulsis capillis nihil moveantur. Præter hæc corpus grave, respiratio rara & urina sæpius similis illi, quæ in jumentis effunditur.

3. Causa mali idemtidem feri copia in cortice cerebri vel intra ejus membranas exundans, quæ extra vasa effusa in defunctorum corporibus sese ostendit, quod stagnans membranarum nervorumque robur solvit, unde stupor soporque & memoriæ imminutio.

4. Est hic adfectus ex acutorum familia, idemque acutis morbis febribus malignis, pestique & erysipelati adsociatur. Eodem maxime infestantur corpora fenilia cacochymica, & quæ desidia a luxu enervavit.

5. Non semel Dn. Præses animadvertit, id mali ab erysipelate natum fuisse, ubi nempe illa maxime in senili ætate certo tempore alioquin reverti solita, per virium languorem non ad circuitum corporis expulsa fuit, materia acri ad caput cerebunq; transeunte. In metu etiam esse debent ii, qui sanguinis missionem qua usi alias fuerunt, male omiserunt, vel quibus sanguis ex certa parte alioquin fundi solitus, fluere desit. Sæpe etiam solet hæc passio corripere, si quando humida tempestas diu continuarit, & ventri ex austro & occidente spiraverint, it. tempus vernali, quo aer tepidior fragrantiumque florum vaporibus plenus est facile hoc malum excitat.

6. Animadvertere oportet, ne lethargus cum caro & comate misceatur, quorum utraque species ab illo suis notis distinguitur. Est enim carus mitius vitium; in quo febris absit, idem tamen stupor & somnolentia laborantem comprehendit. Siquæ arctior somnus comple-

dire
dem
men
eo-
atur.
me-

ntius
re o-
tia &

IS.

b quo
esitas.
mitio-
dicat.
d sæpe
rulam
Quod
t, tori
obli-

Carent

Etitur, nihiloque fecius vigilantis formam æger retinet, coma vigil nominatur.

7. Discernendus quoque est sopor ejusmodi præternaturalis ab impotentia vigilandi, quando quis improbo labore defatigatus, obdormiscit. Tum enim, qui ita languent viribus plane exhausti, propter imbecilitatem neque apertos tenere oculos, neque membra movere valent, quamvis revera vigilant, nec tam alto uti videtur, somno adquiescant. Quod vel exinde adparet, quod accedente ignoto homine vel ad ejusdem sermonem oculos adlevent, eosdem tamen mox dimittant, & quod interrogati propter debilitatem responsioni non sufficiant.

8. Distinguere etiam convenit lethargum ab sopore, qui per res externas & medicamenta, qualia sunt omnium papaverum species opium datura, mandragora ceteraque arcescitur. Sub quo quamvis altissimo identidem somno soluti jaceant ægri, iidem tamen, ubi commoda medicina admoveretur, facilius ad se redeunt.

9. Periculum in lethargo denunciant tremor & sudor faciei frigidus, at coma vigil malignis febribus accedens pestiferum signum, siquidem ille somnus in ultimam plerumque mortem continuatur. Caro qui frequentius opprimuntur, hisce apoplexiæ metus est.

CURATIO.

Vt jacentis imbecillitati recte succurratur, hæc duo maxime contemplanda sit, primum ut sopitus excitetur, deinde ut fatiscens membranarum nervorumque tonus ad priorem firmitatem revocetur.

1. Ex-

1. Expergisciter æger admotis his quæ sternutamenta evocant, & quæ odore tædo vel acri movent. Inter hæc primum sibilicum merito suo vindicat spiritus crystallorum veneris cum castoreo mixtus, qui si ullus alius, penetrantisimi oderis est. Idem fieri potest cum spiritu falis ammoniaci vertici naribusque admoto. Juvat etiam, quod vulgo fieri solet, galbanum vel cornu cervinum, pennas perdicum & alia, quæ gravis odoris sunt, juxta, accendere. Excitat porro validissime aqua frigida repente capiti infusa, quæ roborando simul membranas cerebri prompte somnum excutit.

2. Caput radendum, deinde fovendum est cataplasmate, quod habet rutam laurum thymum saturejam finapi castoreum decocta ex aceto rosaceo, adjecto oleo ligni rhodii camphora & nitro.

3. Ut dematur materia malo, alvus leniter solvenda est, infuso ventri ejusmodi clystere, quem supra in apoplexia comprehendimus, adjecta colocynthide. Quum vero quoties causa mali in ventriculo & intestinis subsedit, validiorem dejectionem malum desiderat, purgantibus tartarum emeticum adicere convenit. Quod cum in hoc adfectu salutare est, tum & egregium contra apoplexiam ubi ex ea metus incidit, præsidium est.

4. Quodsi ab externis causis ab somniferis nempe, quæ supra commemoravimus, sopor ejusmodi incidit, optimum est, commoto vomitu illud quod male habet, rejicere.

CAUTELE ET MONITA.

Si sanguis ex copia sui male habet ægrum, quod
ex

ex ipsa specie ægrotantis, facie nempe rubenti, plenisque & tumenribus venis æstimatur, utique adfectus noster requirit sanguinis detractionem. Quare magnopere etiam interest, ut sanguis per sedis venas, præsertim si alias per has partes exiit, exoneretur, hirudinibus admotis provocandus.

2. Inter initia morbi, alienum est, iis, quæ sternutationem movent soporatum excitare. Potiora ea esse debent, ubi & decessit febris, & Vsne, vel dejectione alvi corpus fuerit adlevatum.

3. Si cacochymica corpora urget hoc malum, exitium auxilium est in crebra alvi ductione, addito purgantibus, ut eorundem vis paulo infringatur, castoreo.

4. In lethargo, qui febribus accedit, removere oportet omnia calidiora, interna volatilia & spiritus apoplecticos, & quæ sanguinis motum nimium augent atque intendunt. Eadem servanda sunt, si erysipelas & febres inflammatorias subsequitur. Quo quidem in casu etiam in auxilium advocanda, quæ commotum sanguinem placidiorem præstent, & sævientes spasmos coerceant. Qua laude abundant leniora diaphoretica & nitrosa.

5. Sedulo vitare oportet sub hoc adfectu balnea calida, vaporosa, & quæ fragranti quo pollent odore semper movent. Ex hoc numero sunt sic dicta narcotica opium crocus papaver & cetera hujus com-
matis.

6. Ceterum hic curiose identidem adnotanda sunt, quæ in capite de apoplexia præcepimus. Post dimissum ex vena sanguinem oportet ægri faciem diligenter intue-
ri

ri & pulsus explorare. Si floridior vultus color adparet, & ex facili æger spirat, arteriæ quoque promtius moventur, scire licet, nondum omnem spem evanuisse. Ideoque tunc confidentius repeti potest misio sanguinis, qui quo abundantius in corpore superat, eo liberalius extrahi debet, attendere tamen oportet, ut ampliori facto foramine solutior sanguini crasso exitus pateat, quod idem tamen in apoplexia animadvertendum est.

CAPUT IV.

DE

CATALEPSI.

OBSERVATIONES.

Vicina lethargo passio est, quam Græci ac subito insultu catalepsin, Latini adprehensionem nominant.

2. Ejus hæc fere notæ: Homo repente velut attonitus concidit impos sensus ac motus, omnique mentis usu destitutus, corpus in eadem figura, qua deprehendit passio, permanet, oculi rigent, cetera vero membra sunt flexibilia, ægroti difficulter excitantur.

3. Opportuni sunt huic adfectui melancholici temperamentum homines. qui cerebri imbecillitate laborant, & corporis robur inquieta cogitatione nocturnisq; vigiliis imminuerunt. Idem frequenter accidit feminis præcipue si sanguis, quo per singulos menses exfolvi solent.

D

consti.

constitit, vel si atrocibus nervorum spasmis subinde excruciantur.

4. A vermibus intestina torquentibus hoc malum sæpe fieri solet, sæpius tamen adhuc vehementiori animi perturbatione. Ita certe animum perculsum terrore, sollicita spe anxium, subito gaudio turbatum, insano denique saucium amore in hunc sæpe casum trahi, abunde medicorum contestantur monumenta.

5. Diducitur catalepsis in duas species, altera vera, altera spuria dicitur. Illa rarior est & conjuncta cum vitæ periculo, siquidem imminentis apoplexiæ index est, hæc & frequentior, & frequentiam compensat benignitate, omni fere periculo carens.

6. Ecstasis identidem species habetur cataleptos, eaque à prudentioribus in Theologicam & medicam dividitur. Hæc ex causis naturalibus nascitur, illa ex altiore profecta principio profundiore nempe animi motu per verbi divini virtutem excitato, pectus divino amore flagrans repræsentat.

7. Habet adfectus hic periodicos typos, inalgescunt tunc extrema, vultus rubet, palpebræ immobili rigore stupent, dentes strident, muscoli continenti saltu agitantur, salivæ fluunt, alvus indurescit.

8. Mali morbi signum est æstus corporis, oculorum conversio, contractio manuum sudor igneus & in thorace ac vultu hinc inde emergentes maculæ, repentina virium defectio, rhonchos, & vultus pallefcens.

CURATIO.

In cura hujus mali eadem facienda sunt, quæ in apople-

apoplexia præcepimus, necessarium tamen, ut ex differentia causarum, hoc malum continentium, diversa etiam curandi ratio ducatur.

Primo enim si ex suppressis menstruis hoc malum contrahitur, non alia ratione illud curari poterit, quam ut sanguis per has partes alioquin fluere solitus, eodem revoceatur. Tum utique expedit, sanguinem e pedibus mittere, desidere in aqua calida injectis herbis uterinis, balsamica adhibere, nihil denique omittere, quæ ad restituendum hunc sanguinis cursum pertinent.

2. Ubi a verminibus intra intestinorum sinus lateantibus provenit, subveniendum ægro est ejusmodi remedii, quæ & lumbricos enecant, & enectos ex corpore depellunt. Inter hæc potens imprimis est mercurius dulcis, insigni etiam virtute sunt amara, uti absynthium myrrha, semen fantonic, tanacetum &c.

3. Illud vero cum in omni fere catalepsi perpetuum esse debeat, ut nervis & membranis cerebri pristinus vigor ac robur concilietur, tum in literatis maxime, qui cerebro minus valent, curiosè observandum est. Ideoque iis, quæ passim de apoplexia & paralyfi admonuimus, diligenter commendamus.

4. Aliam vero curam desiderat illa species, quæ ex immoderata animi turbatione nascitur. In hac cum fere inutilia sint medicamenta, confugiendum est ad moralia præcepta, quibus exulceratus animus ad sanitatem reducatur. Fugienda inde maxime est solitudo, vivendum cum jucundis commodisque hominibus, ut eorum familiaritate & adloquio, vel erigatur dejectus animus, vel inani torpens tristitia adiquarritatem excitetur.

MONITA ET CAUTELÆ.

Uti in omni fere morbo, qui plethoricum apprehendit

dit corpus, necessarium est, à mole sanguinis, pertusa vena, corpus levare, ita si nosfer adfectus in ejusmodi corpora incidit, hoc exilium idemtidem oportet adhibere.

2. Ante omnia salutare est, occiput scarificare, ut materia cursus eo avertatur. Inde etiam vertici aliisque in capite locis cucurbitulæ recte adfiguntur.

3. Utile potissimum est in hac passione, præsertim ut ejus impetum occupemus, vel imminuamus certe, crebriori vomitu ventriculum & primas vias repurgare.

4. Ceterum pleraque ex iis, quæ supra comprehendimus, hic morbus desiderat, si quidem vitare oportet & fîngus & omnia calidiora medicamenta. Excitandus tamen inprimis animus ad tranquillitatem, qua tantum præsidii levaminisque ægro paratum est, quantum damni eidem ab animo, adfectuum turbinibus jactato, est expectandum,

CAP. V.

DE

VERTIGINE.

Molestia enim, quamvis per se minus periculosa, est vertigo, quæ ex eodem fonte quo reliqua hætenus à nobis commemorata mala, descendit. Fit nempe idemtidem ex atonia cerebri, & distentione carotidum, quæ juxta nervos opticos feruntur, unde hisce compressis turbatio fit objectorum in retina, ita ut adfecti in orbem agitari & secum in gyrum rotari omnia sibi videantur. Postremo sedentibus vel stantibus lapsus timor imminet, ideoque ne ruant ipsis decumbendum est. Adest etiam capitis & oculorum gravitas obscuritasque, aurium

riumque tinnitus, & superiores partes sudore diffuunt. Exasperatur malum, si ægri præterlabentis fluvii cursum vel rotæ vertiginem ex alto conspexerint. Quandoque tam spissæ tenebræ oculis offunduntur, ut omnis fere visus intercipiatur.

2. Vertigo, quam qui vehuntur navi, qui se in orbem rotant, patiuntur, facile remittit, nec ulla eget medicina. Æque levis habenda est, quæ ex tabaci fumo & crapulo contrahitur nisi forte harum rerum usus nimium continetur.

3. Contemplanda inprimis est sedes vertiginis, alia enim ex capite, alia ex ventriculo nascitur. Ille gravior & essentialis est, hæc symptomatica, qua hypochondriaci & quos alvi durities & flatuum vehementia subinde vexat, plerumque consistantur. Eadem jejuno plerumque ventriculo existente, male habet, & adsumtis alimentis, removetur, acrimonia nempe humorum subeuntis cibi admixtione attenuata.

4. Quæ caput debilitant, aditum huic adfectui parant, unde ætas senilis, vigiliæ diurnæ, libido, temulentia crebra capitis percussio, ventriculi cruditas, balineorum improvidus usus & maxime omnium hypochondriaca passio eundem provocant. Accidit etiam, ut intermissam purgationem, quæ alioquin in usu fuit, excipiat, item si sanguis per ani vasa exonerari solitus, ferri desit, vel arte vel casu repressus. Idem malum à leguminibus & quæ flatu movent, à vermibus, à valentiore emetico, cujus vehementia convulsus ventriculus fuit, item à sternutatione validiore & immodica detractione sanguinis fieri, medicæ historia passim demonstrant.

5. Ingravescit vertigo vere & hyeme inprimis, eademque futuram quoque epilepsiam maxime vero apoplexiam prænunciat.

6. Distat ab epilepsia, quod adfectos neque sensus nec motus destituit, quod contra in comitiali morbo evenire observamus.

CURATIO.

Ut promptum atque expeditum auxilium huic malo adferatur, videndum est, ut primum sanguinis cursus a capite avertatur, deinde ut cerebro & nervis sua reddatur vis ac firmamentum. Quod utrumque sequentia, si curæ sua regula constat, pollicentur.

1. Sanguis qui ad caput confluit optime ad remotiores partes retrahitur venæsectione in pede instituta. Idemque ut impetremus, in viris hæmorrhoides in feminis menstrua per commodam medendi rationem convenit evocare. Demittendi eum in finem in calidam aquam subinde pedes deducenda etiam molliori medicamento alvus, quod præstant pillulæ cephalicæ, quæ præter vim detrahendi sordes, partes etiam corroborant.

2. Juvat inprimis, bregma ferro candenti inurere, ut materia quæ male habet eo detrahatur, quod auxilium in hoc adfectu tantum sæpe adlevamenti præstat, ut sine medici opera frequenter ægri ab eodem liberentur.

3. Ad confirmandum caput & nervos balsamus vitæ D. Præsidis confert, qui & externe vertici & naribus infusus & interne in elæosacchari forma sumtus, non mediocrem sæpe promittit allevationem. Præter hunc adjuvat etiam ægros spiritus salis ammoniaci inter cibos acceptus.

4. Alvum fere solutiorem præstare uti in omni vertiginis specie utile admodum est, tum in ea maxime, cujus causa in ventriculo & primis viis desedit. Quo in casu præter clysteres validioribus etiam interdum opus est medicamentis, inter quæ extract. ellebori nigri & tartarus emeticus præstant, ut vomitu facto, qua primum via potest, materia rejiciatur.

5. Quos vertigo ab acido in primis viis exorta subinde exercet, hi optime absorbentibus cum oleo nucifæ mixtis, item martialibus cum pillulis polychrestis datis adjuvantur.

MONITA ET CAUTELÆ.

Plethoricis hominibus & qui florida ac colorata facie sunt

funt, iis sanguinis detractione vix melius praestantiusque auxilium invenitur. Quod quidem ipsa natura, quam velut magistram sollerter sectari oportet, demonstrat, siquidem experimentis constat, solvi frequenter vertiginem sanguinis e naribus profusione. Quem salutarem conatum naturam vel occupare vel etiam adjuvare oportet incisus cum scalpello naribus vel iisdem, quod Aegyptiorum sollertia, nobis demonstravit, scarificatis.

2. Minus proficiunt in hoc vitio roborantia, si antequam sanguinis missione, laxantibus & diluentibus levatum fuit corpus, adhibeantur, ideoque praestat eadem postponere iis auxiliis.

3. Non contemnendi usus sunt infusa calida ex herbis cephalicis radice valerianae cubebis aliisque adparata.

4. Si malum altius insedit, nec molliori cedit medicinae, duriora exercere oportet imperia. Tum inedia & fame fonticulisque & setaceis illud evellendum est, cura etiam cinabarina admovenda.

5. Aliena in adfectu hoc esse debent omnia vaporosa & narcotica moschata & camphorata, vitanda etiam omnia, quae supra posuimus. Cibus sit facilis & cui concoquendo salutare digestionis officium sufficiat, acris salsa & acida removeantur, ne aucta inde materia ipsa passio amplius trahat nutrimentum.

CAP. VI.

DE

GUTTA SERENA.

Gravius malum est gutta serena seu caecitas, sub qua sanus adparet oculus nec quidquam vitii extrinsecus semet ostendit, nisi quod pupilla amplior & nigrior sit, nimiumque dilatata & ad lumen sensum immobilis & rigida existat. Quamvis autem parum vitii, si oculos inspicias, se representet, nihilo tamen secius adeo omnis visus ereptus est aegris, ut ne minimam quidem luminis vim percipiant.

2. Cau-

2. *Causam nostri mali si requiris, eadem ex atonia cerebri accessenda est, maxime vero ex earum partium debilitate, quæ thalami nervorum opticorum adpellantur. Quam quidem evidenter demonstrat incisio eorum, qui per vitam caruerunt luminis usu, siquidem nervi optici duplo ampliores marci di reperiuntur, ingenti s. ri copia circumfusi. Sæpe etiam tumor globi figuram exprimens, qui nervos opticos comprimit, se intra cerebrum exhibet, ipsius quoque cerebri pars prope nervos qui ad visum pertinent corrupta invenitur. Quæ cuncta satis demonstrant, humorem, qui causa mali est, non tam intra nervi substantiam sed eundem potius in cerebro & circa nervos desidere.*

7. *Ubi ab ejusmodi causis, quas modo posuimus, malum descendit, facile colligere est, frustraneam esse medentis operam, nec quidquam proficere curationem. Quam contra quamvis solertem & arduam recipit clementius malum, quod ex eo æstimatur, si ejusdem causa intra tunicas oculorum & maxime in sclerotide detinetur. Tali enim in casu cum a desidente sero nervi saltem premantur, contrahantur & relaxentur, expeditior ad curam, si industria accedat, via demonstratur. Facilius etiam curatur si adhuc recens est, nec inveteravit.*

8. *Gutta serena est vel perfecta, vel imperfecta; In illa cum omnis acies extincta sit, frustra est, curationem admove-re. In hac cum imminutus tantum sit visus, aliqua curationis spes superest, magnis tamen laboribus & diuturno remedium usu sustinenda.*

9. *Frequens hoc malum cacochymicis plethoricis & qui seroso habitu corporis pollent. Idem etiam post fortorem purgationem vel vomitionem, it. post vehementiorem mercurialium vel sudoriferorum usum suboritur.*

10. *A graviore terrore epilepsiam, mox cæcitatem, eandemque ab ebrietate, a purpura & scabie intra corpus remeantibus e pedum tumore in cachecticis dilabente excitari novum non est. Infantes etiam imbecilliores & qui humo-ribus*

ribus abundat, hoc malo sæpius periclitantur, maxime, ubi non bene prodierunt morbilli vel intestina lumbricis obfiduntur. Experientia quoque docet, hunc adfectum phrenitidi in febribus malignis & hydropi quoque succedere. Nec prætereundum, hemicraniam, quæ puerperium exceperit, tandem in cæcitatem terminari. Facit denique adhuc adfectum omne frigus acre, Zephyri impotentior flatus, nocturnæ computationes diurnus mæror, alvus compressa & hæreditaria dispositio.

CURATIO.

Curandi ratio in hoc adfectu admodum difficilis, quippe medicamentorum vis remotas has partes minus subire potest. Si quid tamen cura experiri juvat, duplici via procedere oportet nempe ut serum quod incumbit nervis auferatur, & deminatum robur restituatur. Ad quod obtinendum.

1. Unicum fere præsidium est in cauterio actuali syncipiti vel nuclæ imposito, ut eo materia perniciofa detrahatur.

2. In omni oculorum valetudine ut maxime convenit, alvum ducere, ita & eadem in hoc malo fusior subinde esse debet. Quod tamen non drasticis valentibusque remediis sed lenioribus, quibus nervina roborantia admiscenda sunt, fieri oportet, eo nempe fine, ut & terosa colluvies expellatur, & partibus nervosis vigor ac robur adjiciatur. Laudem hac in re inveniunt pillulæ cephalicæ balsamicæ, quarum exemplum in capite de apoplexia proposuimus.

3. Juvat etiam, temporibus hirudines admovere, & mediam frontis venam pertundere, quando exemplis comprobatum est, nonnullus cum in fronte vulnerati essent, cæcitatem evevasisse.

4. Præstat tempora linamento subinde fovere, quod commode balsamus liquidus Dn. Præsidis suppeditabit, idem ad internum externumque usum commendandus. Meminitque D. Præses, ejusdem usu se non semel cæcitatem inter initialis cussisse.

CAUTELE. ET MONITA.

Si sanguis per menstrua vel hæmorrhoides minus ex re-

E

gula

gula fertur, in partibus inferioribus incidenda sunt venæ.

2. Cacochymica corpora si cæcitas adfixit, abstinendum a fortioribus remediis præsertim emeticis, & quæ valide sudorem excutiunt, seponendus etiam balnei usus præsertim alvo adstricta, quod verendum est, ne humores ad caput cum impetu compulsi malo præbeant in crementum. Eadem cautio esse debet in sternutamentorum usu, quæ quoniam vehementi qua agunt vi, humores ad oculos adliciunt, merito vitanda sunt. Eadem tamen, ubi corpus & caput iusta purgatione levatum fuit, locum inveniunt, sed talia esse oportet, quæ humores clementer magis evocant, quam violento modo excutiunt.

3. Noxius in hoc adfectu omnis acrior ac crasior vitæ vitanda legumina & quæ flatu excitant. Coena sit parvior, & quod melius, bis per hebdomadem ab eadem abstinetur. Vinum vel removendum plane est, vel si conceditur, aqua diluendum est, præstat tamen ejus loco decocto fastaparilla; liquiritia, adjecto coriandro vti. Fugendus etiam est, uti in omni capitis vitio somnus meridianus & supinus decubitus.

4. Potens est in hoc malo seraceum, nec minus auxiliū ab inedia & diuturna abstinentia, quæ si ullum remedium, efficacissima est adhuc adfectum contumacem evellendum. Debet autem hæc ipsa cum per aliquot tempus continuari tum accurate se legibus abstinentiæ, qui eam iniit, se adstringere, & nihil præter modicum panis bis cocti vel passulas degustare. Seponendum etiam omne vinum & cerevisia, & decocto lignorum, cui herbe cephalicæ adjectæ sint, utendum, in potum sufficere debet aqua reliquis decocti adfusa & molli igni leviter in cocta cui addi possunt passulæ & cortices citri, ut hoc commento averfanti palato concilietur. Venus cum nervos opacos maxime debilitet, cum cura vitari debet, oportet & reliqua fugere, quæ in aliis malis, quæ ad atoniam nervorum referuntur, commemoravimus.

CAP. VII.

DE

GRAVITATE AUDITUS ET
SURDITATE.

EX atonia cerebri & nervorum, qui ad aures feruntur, aurium vitia prodeunt. Si quando enim hæc membrana ab stagnante ibi humore nimium madet, flaccet cit primùm, mox relaxata nimis sonum percipere minus recte potest, unde auditus gravitas & difficultas nascitur. Sin autem in interiorum auris cavitatem feri copia effusa ibi residet, majus periculum est, quippe surditas inde progeneratur. Fit etiam interdum gravis auditus a nimia siccitate, quod evenire videmus ab immoderata vigilia, siquidem sub hac consumto fere omni humore, membrana exarescit.

2. Aurium vitia facile incurrunt phlegmatici & pituitosi, item cachectici, & qui frequenti capitis defluxione exercentur.

3. Gravitationem auditui inducere solent crebrior crapula, & capitis refrigeratio, si hoc nudum ventis frigidis exponitur, item si aqua calida intempestive lavatur. Increfcit malum sub cælo nubilo & pluviosa tempestate.

4. Surditas quæ a nativitate usque male habuit, omnem plane curam respuit, manifesto documento, lasam esse naturalem auris conformationem. Malæ etiam notæ est, quæ aurium inflammationem & exulcerationem sequitur, quippe quæ idem talem quam difficillime depellitur, maxime, si tympanum & ossa exesa sunt.

5. Parum quoque læti in curatione sperare licet, si ex dolore capitis gravativo, apoplexia vel lethargo provenit. Gravius etiam malum est, si tympanum erosum est. At surditas quæ per intervalla modo crescit, mode decrefcit, facilius accommodatæ cedit curationi.

6. Frequenti observatione confirmatum est, febres acutas continuas, oborta surditate, solvi, non cum obscuro indicio, feri ad aures inclinati.

§. Pa.

Longè difficillima, si adfectus hic invaluit, si ætas senilis eo periclitatur. Meliora promittit & florens ætas & si malum nondum inveteravit. Convenit vero quam maxime ante o-mnia, humorem a capite deorsum evocare, deinde caput & nervos oportuna medicina corroborare. Laudamus itaque

1. Pillulas, quas supra exhibuimus, quæ alvum solutiorem præsent, utpote D. Præses sæpius observavit, surditatem fortiore purgatione fuisse submotam.

2. Egregium usum promittit cura inediæ, ea ratione in-cunda, quam paulo ante descripsimus.

3. Interne prodest spiritus succini volatilis, nec non bals-vit. D. Præsidis inter cibos sumtus. Eodem etiam fovere ex-pedit sensibiliores capitis partes tempora & nucham. Imponendus etiam cum lana auri.

MONITA ET CAUTELÆ.

1. In gravi auditu ac surditate caput a frigore aerisque injuria dili-genter muniendum idemq; curioso velandum est. Juvat vero sub-vehementiori Zephyri flatum idem cucupha adversus aeris con-tumeliam defendere. Cujus hæc formula esse potest. Recip. rad. cyperi rodunt sem. nigell. succini. benzoes styracis. iridis Flo-rent. singulorum unciam unam, moschi drachm. semis si, anthos lavendulæ rosar. rubr. a. p. iij Serpilli majoran. ana ꝑ. m. f. Pulv.

2. Nocentiæ hoc adfectu olea improvide auribus infusa, fo-vere potius eas oportet pane calido e furno recenter exempto, cui balsamus vitæ adspargatur. At si a siccitate tympani vitium evenit, oleum amygdalarum dulcium prodest omnino immittere. Juvat etiam, pinguedinem anguillæ tepidam adfe-ctæ auri instillare.

3. Narcoticorum usus in hoc adfectu condemnendus est, vitan-dum etiam vinum, quod si conceditur, oligophorum esse debet.

4. Balnea Laconica, motus corporis, victus tenuis non me-diocriter curationem adjuvant.

Si altius defixum malum eludit medentis operam, confu-giendum est ad mercurialia cum cinnabari & auro diaphoretic-a mixta, quibus ut gravissimi morbi & qui penitus inse-derunt, ita & hic sæpius expugnatur.

T. A. N. T. U. M.

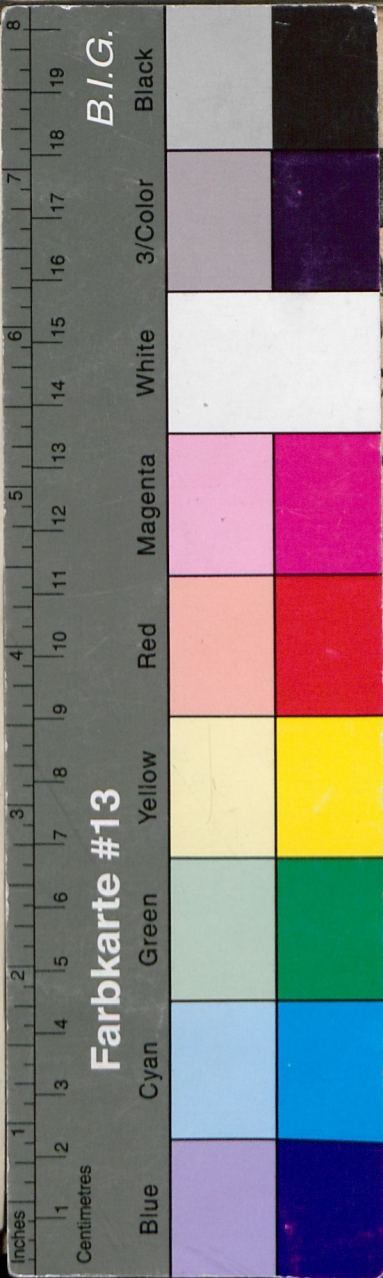
Halle, Diss., 1708 H-Sto

f

Sb.

INAUGURALIS MEDICA
DE
BIS EX A.
CEREBRI
RUMQUE NA-
ENTIBUS,
QVAM
MAGNIFICENTISSIMO,
PRINCIPE AC DOMINO,
PO VVILHELMO,
IÆ, MARCHIONE BRANDEN-
GICO, CETERA,
TIOSE FACULTATIS MEDICÆ
B PRÆSIDIO
RICI HOFFMANNI,
CHIATRI REGII, MED. ET PHIL.
JBL ORDINAR. h. r. DECANI,
MOTORIS sui æternum venerandi,
ADU DOCTORIS
Hica Honoribus & Privilegiis legitime
consequendis,
Obobris M DCC IIX.
DITORIO MAJORI
horis consuētis
ditorum iudicio exponet,
OTTLIEB BLOCHMANN,
Leoberg. Sileſ.
ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typ.